

ماجراهای اولین دیدار با آقای مهربان

کتاب «دیدار با آقای مهربان» ویژه کودکان با محوریت بیان آداب زیارت از سوی انتشارات به‌نشر منتشر و روانه بازار کتابفروشی‌ها شد. این اثر ماجراهای اولین سفر خانوادگی به مشهد است. داستان این کتاب به قلم حجت‌الاسلام مرتضی دانشمند براساس بخشی از زیارت‌نامه امام رضا(ع) نوشته شده است که کودک همزمان با متن داستان با ترجمه و متن عربی بخشی از زیارت‌نامه امام هشتم نیز آشنا می‌شود. در

۲۵ صفحه‌ای شد و بعد از آن با سرمایه‌گذاری فාරابی و شرکت نفت تولید شد.

[۱] کار چیدمان صحنه شما خیلی ویژه بود. برای انجام این کار چه مشکلاتی را پشت سر گذاشتید؟

ممکن است این فیلم خیلی به نظر شما مستند باشد، اما هیچ پلانی بدون دستکاری در صحنه ساخته نشد. آیدین ظریف، گروهش و گروه تهیه و تولید خیلی برای فیلم در آن هوای شرجی و شرایط پیچیده و سخت پاییز ۱۴۰۱ سختی کشیدند. تمام دیوارهای دانشکده نفت تمیز شده، چون روی آجرها رنگ سفید زده‌بودند و ماتمام آنها را تراشیدیم و پاک کردیم، دوم این‌که در مناطق جنگی شهری با مشکلات زیادی مواجهیم که به آن آلودگی‌های تصویری می‌گوییم؛ یعنی وقتی در یک خیابان می‌خواهید فیلمبرداری کنید، یک آپارتمان شش طبقه با سنگ سفید و کنار آن یک خانه قدیمی ۵۰ سال پیش می‌بینید یا این‌که یک خرابه بمب‌خورده می‌بینید که کنارش یک کافی‌شاپ مدرن است. در واقع، نمی‌توانید به شکل عملی در خیابان‌های آبادان فیلمبرداری کنید؛ اگر هم بخواهید یا باید دکور بزیند یا با کمک ویزوآل افکت و طراح صحنه، صحنه را دستکاری کنید که هزینه‌ها را بالا می‌برد. ما تمام پلان‌های فیلم را دستکاری کردیم؛ یعنی هیچ پلانی حتی پالایشگاه به طور عادی فیلمبرداری نشده‌است، چون پالایشگاه، جدید شده و حتی نمی‌توانستیم بعضی دستگاه‌ها را نشان دهیم و دستگاه‌های قدیمی را فیلمبرداری کردیم و جای دستگاه‌های جدید گذاشتیم. چچه‌های شرکت نفت برای رسیدن به هدف مان به معنای واقعی در اختیار ما بودند. به عنوان مثال، وقتی در محیط‌شان کار می‌کردیم، انگار جزو تیم ما بودند و ما جزو خانواده شرکت نفت بودیم.

[۲] آیا این سبک کاری استفاده از تصاویر با فیلمبرداری خاص که در هر دو فیلم آبادان یازده و پالایشگاه تکرار شده را ادامه می‌دهید؟

شاید استفاده از واژه «بازسازی صحنه» بهتر باشد. به عنوان مثال، ما فیلم‌های مستند زیادی از آبادان داریم که نشان می‌دهد تا چندماه دود مخزن نفت به قدری فضا را می‌پوشاند که یک‌دفعه روز روشن، تاریک می‌شد. ما سعی کردیم این صحنه‌ها را چه در صحنه، چه در فیلمبرداری و چه در مراحل پس‌تولید و جلوه‌های بصری خیلی خوب و نزدیک به واقعیت بازسازی کنیم. اگر بنا باشد این مدل فیلم را که حتماً لازم نیست درباره آبادان و جنگ باشد بسازم، حتما همین کار را که در پالایشگاه انجام دادم، انجام می‌دهم و وفادار به تاریخ آن زمان باقی می‌مانم، چون خیلی در کارهایم تحقیق می‌کنم. به عنوان مثال، تحقیقات کارم به گونه‌ای بوده که وقتی درباره تمدن جیرفت فیلم ساختم، خود اهالی جیرفت از آن راضی بودند و این خیلی اهمیت دارد. بنابراین، این جمله را قبول ندارم که اگر در جنگ نبودید، نمی‌توانید کار خوب انجام دهید یا فیلم خوب بسازید، چون هرچقدر به تحقیقات‌مان عمق دهیم، بیشتر با آن فضا مانوس می‌شویم.

[۳] زنان در کارهای شما هم منشا اثرند و هم جنبه دراماتیک قصه را

این کتاب اتفاقات مهم از آغاز سفر در قطار، اقامت در هتل و رفتن به حرم، خرید سوغاتی تا لحظه وداع و خداحافظی با امام رضا(ع)، در داستان‌های کوتاه به‌هم پیوسته توسط پسر باهوش و شیرین زبان قصه برای کودکان بیان می‌شود. در پایان منتخبی از سخنان ارزشمند و پندآموز امام رضا(ع) در اهمیت راستگویی و امانداری، احترام به بزرگ‌ترها، پاداش انتظار حضرت مهدی(عج)، صلح‌هم، پیروی از اهل بیت(ع) و مهربانی

تثبیت می‌کنند. فکر می‌کنید چرا کمتر به تصویر خانم‌هایی که با به پای همسران‌شان یا خانواده‌شان در میدان نبرد یا پشت جبهه فعالیت داشتند پرداخته شده‌است؟

شاید در مورد بخش فیلمسازی بتوانم توضیح دهم، اما بخش زیادی از آن به مسئولان و جاهایی که قرار است بودجه‌ای برای ساخت این‌گونه آثار اختصاص دهند برمی‌گردد. وقتی نگاه می‌کنید، می‌بینید از ۱۰ فیلم سال‌های گذشته، فیلم «دسته دختران» ساخته شده، اما از طرفی هم تعداد بسیاری از شهدای ما مرد بودند، چون حضور مردان در جبهه‌ها به نسبت زنان بیشتر بود، بنابراین، شاید در تخصیص بودجه هم این‌گونه تصمیم بگیرند که ۹ فیلم درباره مردان شناخته شده و یک فیلم هم درباره زنان ساخته شود. به هرحال، کارهایی که خانم آبیار هم در این حوزه مثل «شیار ۱۴۳» انجام داده، شایسته است. فکر می‌کنم الان زمانی است که از کلیشه‌های گفتاری جنگی مثل سید، حاجی و خاکریز و خط مقدم فاصله بگیریم و به ناگفته‌های جنگ بپردازیم. در حال حاضر، بعضی فیلم‌ها که با این رویکرد ساخته می‌شود، همه استقبال می‌کنند که مگر این طور هم بوده؟ کم‌این‌که در آبادان یازده ۶۰ هم این اتفاق افتاد. ما در مورد آدم‌هایی فیلم ساختیم که جدا از ساختن اسکله و خارج کردن مردم از آن راه و ورود غذا، آب و مهمات به داخل شهر، به شکل خودجوش قطعاتی را از پالایشگاه به نقطه‌ای دور از جنگ منتقل کردند؛ یعنی موقعی که ما تحریم بودیم، تمام پالایشگاه‌های کشور را تا پایان جنگ هشت‌ساله تأمین کردند و اجازه ندادند کار بخوابد. بعد از جنگ بخشی از این قطعات برمی‌گردد و پالایشگاه به کمک همین قطعات بازسازی می‌شود. سؤال این است که این همه جنگ در خط مقدم اتفاق افتاده اما پشتیبانی‌کننده‌ها کجا هستند؟ ... ولی الان وقت آن است ناگفته‌ها را از خانواده‌های درگیر در مناطق قصر شیرین و سوسنگرد تعریف کنیم. ما رمان‌های بسیاری در این

۱ پالایشگاه، روایت مقاومت مردم آبادان در دفاع مقدس و تلاش عده‌ای از کارکنان شرکت نفت برای حفاظت از پالایشگاه نفت و دارایی ملت ایران است.

۲ قهرمان‌های فیلم پالایشگاه، مردم عادی هستند که انتخاب می‌کنند در برابر تجاوز بعضی‌ها به عملی قهرمانانه دست بزنند؛ همان گونه که ملت ایران چنین کرد.

۳ اکثر شخصیت‌های فیلم پالایشگاه مأمورانی خارجی دارند و در پایان درباره تمام کارهایی که برای حفظ پالایشگاه نفت ترابان انجام داده‌اند، توضیح داده شده است.

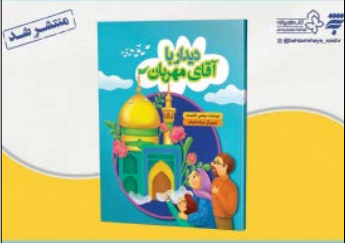
۴ مردم آبادان و کسانی که در شرکت نفت کار می‌کردند، خیلی اهل فیلم و سینما بودند و در بخش چیدمان صحنه‌های فیلم پالایشگاه به عوامل فیلم کمک کردند.

۵ پالایشگاه در مورد قهرمانانی است که جدا از ساختن اسکله و خارج کردن مردم از محاصره این شهر، به شکل خودجوش قطعاتی از پالایشگاه را به نقطه‌ای دور از جنگ منتقل کردند.

۶ برای ساخت فیلم‌های دفاع مقدس در شرایط کنونی باید از کلیشه‌های گفتاری مثل سید، حاجی، خاکریز و خط مقدم فاصله بگیریم و به ناگفته‌های جنگ بپردازیم.

کردن در حق همسایه ذکر شده است. حجت‌الاسلام مرتضی دانشمند، نویسنده و شاعر کودک و نوجوان و پژوهشگر قرآنی و مولف آثار گوناگون ادبیات دینی برای کودکان و نوجوانان است که کتاب‌های به باغ نماز خوش آمدید، نمازهای کلاغی، روزی که ماه دلش گرفت، ملاقات با شیر، جایزه پدر بزرگ و از طلا به طوطی از عناوین مجموعه شش جلدی قصه‌های احکام برای کودکان واز دیگر آثار منتشر شده او در انتشارات به‌نشر است./ جام جم

یادداشت

سیدعلی طباطبایی نژاد، مدیر پخش:

لزوم جدی گرفتن حمایت از فیلم‌ها در زمان توزیع

فرآیند اکران فیلم‌های ما به گونه‌ای است که موجب تغییر ذائقه مخاطبان شده و انتخاب اول مخاطبان کم‌دی‌هاست. بخشی از این ماجرا به دلیل مسائل مربوط به سینمادار است. فکر می‌کنم به دلیل کرونای دوساله، تعدیل نیرو و تحمل هزینه‌های سنگین باید به سینمادار حق بدهیم و حالا هم در حال جریان ضرر و زیان‌های دو سال اخیر خود هستند، اما مسئولان وزارت ارشاد نیاز باید برنامه‌ریزی جدی برای اکران داشته‌باشند؛ یعنی ظرفیت‌هایی خارج از روال سینما قرار دهند. اگر این فیلم‌ها بدون حمایت در کنار کم‌دی‌ها قرار گیرد و به یکباره وارد چرخه اکران شود، قطعاً نتیجه حاصله خوب نیست. به همین دلیل نیاز است اینها به عنوان یک زنجیره کنار هم قرار گیرند. خوشبختانه تلویزیون برای این فیلم همکاری و تیزرهای تلویزیونی پخش کرده‌است. ما برای این فیلم مسیرهای دیگری مانند اکران‌های سیار را در شهرهای فاقد سینما هم جلو می‌بریم و به نظرم مخاطبی که در طول این سال‌ها فعال شده، خیلی به جنس این فیلم نزدیک است و اکران سیار همزمان با اکران سینمایی پیش می‌رود. اما نکته مهم این است که باید ظرفیت‌های توزیعی جدیدی برای سینما داشته‌باشیم؛ یعنی اکران ما در این سال‌ها صرفاً سالیانی شده که خیلی از فیلم‌ها را می‌توانیم در فضاها ی دانشگاهی یا سیار اکران کنیم. این اکران‌های دانشگاهی و سیار و موج رسانه‌ای که می‌سازد، به ظرفیت اکران سینمایی هم از لحاظ فروش و هم از لحاظ رسانه کمک می‌کند.

مشکل این است که به اندازه اهمیت تولید فیلم‌ها در سازمان‌ها، در زمان توزیع اثر این حمایت وجود ندارد. اتفاقاً ما این اثر را تولید کردیم که به دست مخاطبان برسد و اگر آن را مخاطبان نبینند، به هدف تولید نمی‌رسیم. بنابراین، نیاز است مجزا از تولید فیلم، برای فرآیند توزیع، بسترهای جدیدی را در نظر بگیریم. ما در رقابت برابر با فیلم‌هایی هستیم که با قیمتی ارزان فیلم‌شان را در ماهواره تبلیغ می‌کنند، اما انتخاب ما این نبود. ما هیچ بستر تبلیغاتی مجازی نداریم. معتقدم فیلم پرفروش یا کم‌دی نیازی به پخش ندارد و کافی است هارد فیلم را آماده کنید تا سینمادار باقی کار را انجام دهد. مدیریت پخش مربوط به فیلم‌هایی است که از لحاظ گیشه ـ نه کیفیت آثار ـ نیاز به اعتماد مخاطب دارد تا با رضایت از سینما خارج شود. اگر فیلم جدی ساخته می‌شود، باید فرآیندی برای توزیع آن شکل بگیرد. نمی‌توانیم فیلمی را با خرج‌های کلان بسازیم و در زمان توزیع و اکران بگوییم نیازی به هزینه برای تبلیغات نیست. نباید این تفکر وجود داشته‌باشد که به بعد از اکران فیلم در جشنواره کاری نداشته‌باشند؛ در صورتی که تازه بعد از جشنواره، کار باید آغاز شود. ما پالایشگاه ساختیم که بگوییم مخاطبان این شکلی داریم؛ نه این‌که فیلم را بسازیم تا آرشو کنیم. بنابراین، در فرآیند تولید فیلم باید هزینه‌ای برای تبلیغات فیلم در زمان توزیع در نظر بگیریم و معمولاً پرونده فیلم‌های ما بعد از اکران در جشنواره بسته می‌شود.

سیدعلی طباطبایی نژاد:

قهرمان‌های پالایشگاه جزو مردم هستند

قهرمان‌های دو فیلم آبادان یازده و ۶۰ پالایشگاه شبیه قهرمان‌های آثار دیگر نیستند. تلاش ما این بود سراغ قهرمانانی برویم که جزو افراد معمولی باشند؛ یعنی آدم‌های معمولی در جنگ وجود داشتند که عمل قهرمانانه انجام دادند. به عبارتی، این افراد تصویر عجیب و غریبی نداشتند، اما در موقعیتی خاص و ویژه تصمیمی می‌گیرند که قهرمانانه محسوب می‌شود؛ یعنی اگر هر کسی در هر جایگاهی کار درستی انجام دهد، تاریخ در برابرش قضاوت خواهد کرد. بانپیل شومون قبل از جنگ مسئولیتی داشته و بعد از جنگ هم آن را ادامه می‌دهد که تاریخ در مورد نوع عملش تصمیم می‌گیرد.

قاب

«قلب‌هایمان یکیست» درمیدان فلسطین

جدیدترین دیوارنگاره میدان فلسطین تهران در آستانه بازی فوتبال تیم‌های ملی ایران و فلسطین رونمایی شد.

این دیوارنگاره اثری از خانه طراحان انقلاب اسلامی است که طراحی گرافیک آن برعهده روح... مختاری بوده و توسط سازمان هنری –رسانه‌ای اوج نصب شده‌است.

هجدهمین دوره رقابت‌های فوتبال جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۳ از ۲۲ دی‌ماه با حضور ۲۴ تیم در قطر آغاز شد.

تیم ملی ایران با شعار «تا پای جان، برای ایران» در این رقابت‌ها شرکت می‌کند.

رویداد

تقدیر از فعالان فضای مجازی تاریخ نگاری انقلاب

آیین پایانی «سومین دوره جایزه کتاب تاریخ انقلاب اسلامی» فردا در تالار رودکی برگزار می‌شود. در این آیین بجز برگزیدگان و شایستگان تقدیر جایزه، از ناشران فعال، پیشکسوتان، فعال عرصه مجازی و مستندساز منتخب عرصه تاریخ نگاری انقلاب نیز تقدیر می‌شود.

این آیین همچنین با تقدیر از دستاوردهای فعالیت برخی از تاریخ‌نگاران، ناشران و شخصیت‌های فعال در عرصه تبیین تاریخ معاصر از جمله دکتر منوچهر محمدی و دکتر جواد منصوری و همچنین از محمدرضا وری به عنوان کارگردان و مستندساز حوزه تاریخ همراه خواهد بود. جایزه کتاب تاریخ انقلاب اسلامی که اکنون به روزهای پایانی سومین دوره خود نزدیک می‌شود، کتاب‌های منتشر شده در موضوع تاریخ معاصر (از ابتدای قاجار تاکنون) را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. این آثار به دو بخش تألیف و ترجمه تقسیم می‌شوند. موضوع‌های اصلی هر گروه شامل همه شاخه‌های تاریخ انقلاب اسلامی به این شرح است: «کلیات»، «خاطرات»، زندگی‌نامه و شرح حال نویسی»، «مستندنگاری»، «تحقیقات و پژوهش‌های تاریخی»، «تاریخ شفاهی» و «اسناد و پژوهش‌های اسنادی». عموم علاقه‌مندان برای حضور در آیین پایانی سومین دوره جایزه کتاب تاریخ انقلاب اسلامی می‌توانند در زمان تعیین شده به تالار رودکی مراجعه کنند./ جام جم

معرفی نامزدهای جایزه ابوالحسن نجفی

هیات داوران جایزه ابوالحسن نجفی متشکل از ضیاء- موحّد، مهستی بحرینی، عبید... کوثری، حسین معصومی‌همدانی، موسی اسوار، امید طبیب‌زاده، آبتین گلکارو و بادبیری علی‌اصغر محمدخانی پس از بررسی ۶۰

اثر ارسالی به دبیرخانه، فهرست نامزدهای راه‌یافته به مرحله نهایی هفتمین دوره این جایزه را به شرح زیر اعلام کرد: «اگر گاربیل نبود»، حنیف قریشی، ترجمه پژمان طهرانیان، نشر برج؛ «الیزابت فیچ»، جولین بارنز، ترجمه محمدرضا ترک‌تزاری، نشر نی؛ «باغ‌های تسلا»، پریسا رضا، ترجمه ابوالفضل... دادی، نشر برج؛ «باغ برای بچه‌ها»، هلن گارنر، ترجمه طیبیه هاشمی، انتشارات پیدگل؛ «بچه‌های تانر»، روبرت والزر، ترجمه علی عبداللّهی، نشر نو؛ «در آمریکا»، سوزان سانتاگ، ترجمه نیلوفر صادقی، نشر برج؛ «قصه‌های آشوب»، جوزف کنراد، ترجمه نیما حضرتی، نشر نی و «گلبرگ بلند دریا»، ایزابل آلدّه، ترجمه سعید متین، نشر برج./ ایسنا